

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/109/2022
Identifikačné číslo spisu:	8221202212
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8221202212.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu D. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Matúšom Hribom, advokátom v Bardejove, Tehelná 46, proti žalovaným 1/ Okresné stavebné bytové družstvo Bardejov, so sídlom v Bardejove, Ťačevská 1660, IČO: 00 170 330, zastúpenému splnomocnenkyňou HUSAR AND PARTNERS S.R.O., so sídlom v Košiciach, mestská časť Staré mesto, Vojenská 14, IČO: 53 519 141, 2/ Profesionálna dražobná spoločnosť, s. r. o., so sídlom v Košiciach, Masarykova 21, IČO: 36 583 936, 3/ D. N., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 4/ L. N., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 5/ W. T., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 6/ L. V. D., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 7/ P. F., trvale bytom v Q., J. Y. XXXX/XX, 8/ U. C., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 9/ I. C., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 10/ T. B., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 11/ V. D., trvale bytom v W. L. XXX/XX, 12/ L. U., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 13/ F. R., trvale bytom v S., K. XXX, 14/ L. U., trvale bytom v Q., J. Y. XXXX/XX, 15/ W. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 16/ J. U., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 17/ T. Q., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 18/ Q. Q., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 19/ I. U. W., trvale bytom v Q., B. XXX/XX, 20/ I. L. W., trvale bytom v Q., B. XXX/XX, 21/ P. L., trvale bytom v Q., U. U. XXXX/XX, 22/ L. L., trvale bytom v Q., U. papierňou XXXX/XX, 23/ L. W., trvale bytom v B., W. XX, 24/ U. S., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 25/ T. S., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 26/ F. B., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 27/ L. B., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 28/ R. F., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 29/ L. S. F., trvale bytom v Q., J. P., 30/ L. F., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 31/ T. F., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 32/ T. L., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 33/ D. L., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 34/ L. S. B., trvale bytom v Q., J. F. XXXX/X, 35/ U. C. R., trvale bytom v Q., K. XXXX/XA, 36/ I. L., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 37/ R. L., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 38/ I. R., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 39/ J. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 40/ L. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 41/ A. W., trvale bytom v Y. XX, 42/ L. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 43/ G. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 44/ I. W., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 45/ T. D., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 46/ L. D., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 47/ R. Q.-D., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 48/ T. Q., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 49/ V. B., trvale bytom v D., L. XXX, 50/ W. N., trvale bytom v D., A. XX, 51/ T. N., trvale bytom v D., A. XX, 52/ A. F., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 53/ S. F., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 54/ L. J. S., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 55/ L. I., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 56/ T. B., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 57/ I. B., trvale bytom v Q., J. P., 58/ F. P., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 59/ J. P., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 60/ L. C., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 61/ V. C., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 62/ I. A. D., trvale bytom v B., mestská časť R. W., N. XXX/X, 63/ L. P., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 64/ L. P., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 65/ L. V. V., trvale bytom v Q., J. P. XXXX/XX, 66/ L. W., trvale bytom v D., S. XXX, 67/ R. W., trvale bytom v D., S. XXX, 68/ L. L. trvale bytom v Q., J. Y. XXXX/XX, 69/ T. W., trvale bytom v B. XXX, 70/ L. W., trvale bytom v B. XXX a 71/ C. L., trvale bytom v Q., J. P.

XXXX/XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 5C/43/2021, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 10. marca 2022 sp. zn. 10Co/5/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10. marca 2022 sp. zn. 10Co/5/2022 a uznesenie Okresného súdu Bardejov z 22. decembra 2021 č. k. 5C/43/2021-86 vo vyhovujúcej časti vo vzťahu k žalovanému 1/, v časti poučenia žalovaného 1/ a v časti trov konania vo vzťahu k žalovanému 1/ z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bardejov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa návrhom došlým Okresnému súdu Bardejov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) 29. novembra 2021 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd uložil žalovaným 1/ až 71/ zákaz pristúpiť k dražbe nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Q., zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX, bytu č. XX na ulici J. P. v Q., v obytnom dome J. vo vchode č. XX (ďalej len „nehnuteľnosť“). Svoj návrh odôvodnil tým, že žalované 1/ ako správca vymáha od žalobcu pohľadávku, ktorej výška nie je presne určená, jej rozsah nie je zrejmý a je pochybný (žalobca je v neprehľadnej situácii). Žalobcovi dražobník (žalovaná 2/) doručil výzvu, aby umožnil vykonanie ohliadky bytu za účelom jeho ocenenia pre pokračovanie v dražbe. Vo veci stále prebiehali a prebiehajú súdne konania (napr. i o platnosť vyhlásenia dražby). Predmetná nehnuteľnosť je obydľím žalobcu.

2. Súd prvej inštancie uznesením z 22. decembra 2021 č. k. 5C/43/2021-86 I. zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovaným 3/ až 71/; II. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovaným 1/ a 2/ zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnosti dražbou; III. poučil žalovaného 1/, že je oprávnený podať na príslušný súd v spore žalobcu Okresné stavebné bytové družstvo Bardejov, so sídlom v Bardejove, Ťačevská 1660, IČO: 00 170 330, proti žalovanému D. W., trvale bytom v Q., J. P. XX, žalobu vo veci samej, ktorou sa bude domáhať zaplatenia nedoplatkov na úhradách za poskytované služby a správu bytového domu a platbách do fondu prevádzky, údržby a opráv v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov; IV. žalobcovi vo vzťahu k žalovaným 2/ až 71/ nepriznal nárok na náhradu trov konania a V. žalobcovi priznal voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Uznesenie právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1 a 2, § 326 ods. 1 a 2, § 327 a § 337 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zákonov (ďalej tiež len „C. s. p.“) a § 6 ods. 1, § 8b ods. 1 písm. e/ a § 15 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“). Vecne dôvodil, že žalovaní 3/ až 71/ ako vlastníci bytov a nebytových priestorov nie sú v predmetnom spore pasívne vecne legitimovaní, keďže nie sú nositeľmi subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva. Súd prvej inštancie skonštatoval, že vymožitelnosť pohľadávky zabezpečenej zákonným záložným právom je sporná. Žalobca opakovane žiadal žalované 1/ o predloženie vyčíslenia, z ktorého by bola zrejmá celková výška pohľadávky a to, z akých položiek pozostáva čo d o i s t i n y a p r í s l u š e n s t v a. Žalobcovi ako spotrebiteľovi nebola z vyčíslenia pohľadávky jednoznačne zrejmá položkovitá skladba nedoplatku, obdobie, za ktoré jednotlivé zložky nedoplatku vznikli, ich splatnosť a rovnako tak nebol zrejmý ani spôsob výpočtu úrokov z omeškania ako príslušenstva pohľadávky. Súd prvej inštancie dodal, že nariadením predmetného neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/, vo vzťahu ku ktorým bol návrh dôvodný. S poukazom na ust. § 336 ods. 1 C. s. p. nenariadil žalobcovi povinnosť podať žalobu a v súlade s § 337 ods. 1 C. s. p. poučil žalovaného 1/ o možnosti podať žalobu vo veci samej. Rozhodnutie o trovách

konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 a § 262 ods. 1 C. s. p. a vecne neúspechom žalobcu vo vzťahu k žalovaným 3/ až 71/ a úspechom žalobcu v konaní vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu, z ktorých ale od žalovanej 2/ žalobca náhradu nepožadoval.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaného 1/ uznesením z 10. marca 2022 sp. zn. 10Co/5/2022 uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vo vzťahu k žalovanému 1/, v časti poučenia žalovaného 1/ a v časti trov konania vo vzťahu k žalovanému 1/ podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil ako vecne správne a žalobcovi priznal voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Potvrdenie uznesenia súdu prvej inštancie v napadnutej časti odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že zabezpečiť dočasné bývanie v dotknutej nehnuteľnosti je v súlade s dobrými mravmi, preto bolo potrebné uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť. Potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu bola daná, pretože bez tejto úpravy vzťahov súdom by žalobcovi hrozila ťažko napravitelná ujma. Odvolací súd prihliadol najmä na prípadné následky, ktoré by zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mohlo pre žalobcu znamenať, keď strata príbytku predstavuje najzávažnejšiu formu zásahu do práva na rešpektovanie obydlia. Zdôraznil, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejedlikovať rozhodnutie vo veci samej. Rozhodnutie o trovách konania bolo odvolacím súdom právne odôvodnené ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalobcu v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podalo žalované 1/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Dovolanie odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke doteraz nevyriešenej v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Navrhol zrušenie uznesenia odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Namietal, že poučenie žalovaného 1/ zo strany súdu nezodpovedá právnej úprave, pretože súd má v zmysle ust. § 337 ods. 1 C. s. p. poučiť osobu, ktorej sa ukladá určitá povinnosť, že môže podať žalobu vo veci samej, ale aj o právnych následkoch s tým spojených. Súd prvej inštancie v napadnutom neodkladnom opatrení opomenul poučiť žalovaného 1/ o právnych následkoch a túto vadu nijako neodstránil ani odvolací súd a to napriek tomu, že túto vadu žalovaný 1/ v odvolaní namietal. Žalovaný 1/ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 26. septembra 2018 sp. zn. 5 Cdo 135/2017, v ktorom bolo konštatované, že neposkytnutím kvalifikovaného poučenia podľa § 337 C. s. p. žalovanej v o výrokovej časti rozhodnutia, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, dochádza k porušeniu rovnosti strán, k zmareniu procesných oprávnení strany sporu a k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom sa týkalo predovšetkým vyriešenia nasledovných právnych otázok: a/ či možnosť vymáhania nedoplatku formou exekúcie na základe judikovanej pohľadávky odôvodňuje a osvedčuje potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa žalovanému zakáže výkon záložného práva, a b/ či môže byť výkon záložného práva v rozpore s dobrými mravmi a mať za následok osvedčenie a potrebu nariadenia neodkladného opatrenia.

5. Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť. Uviedol, že podstatným pre podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo viacero faktov, a to neúspechy správcu pri uplatňovaní pohľadávok v súdnych konaniach a neprehľadný stav pohľadávky na základe, ktorej chcel správca vykonať dražbu bytu a kryť tak svoj neprehľadný postup. Dovolateľ predkladá účelovo konštituované právne otázky, ktoré z odôvodnenia rozhodnutia neplývú. Meritórnu právnu otázkou bola ochrana obydlia žalobcu. Žalované 1/ bolo poučené o svojich právach.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C. s. p.), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 1/ je prípustné a tiež dôvodné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/ alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 421 ods. 2 C. s. p. dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n /.

11. Žalované 1/ vyvodzovalo prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Dovolací súd, vychádzajúc z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

12. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

13. Najvyšší súd uvádza, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť - za istých predpokladov - tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní, ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať aj v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 C. s. p., konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Uvedená podmienka bola v prejednávanej veci splnená.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej

strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

16. Dovolateľ v dovolaní predovšetkým namietal, že bol nesprávne nižšími súdmi poučený v zmysle § 337 ods. 1 C. s. p., pretože nebol poučený o následkoch spojených s podaním žaloby vo veci samej.

17. V danej veci súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ a súčasne poučil vo výroku rozhodnutia o možnosti žalovaného 1/ podať žalobu vo veci samej uvádzajúc strany sporu a predmet konania.

18. Podľa § 337 ods. 1 až 3 C. s. p. ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel. Ustanovenie § 335 platí primerane.

19. Z vyššie uvedeného ustanovenia C. s. p. vyplýva, že v prípade, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods. 1 C. s. p. neuloží, je súčasne povinný poučiť strany vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, o ich možnosti podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených, pričom súd je povinný túto žalobu aj špecifikovať, teda uviesť strany a predmet konania vo veci samej. Zákon tak súdu stanovuje obligatórnu poučovaciu povinnosť (poučiť stranu, proti ktorej neodkladné opatrenie pred začatím konania smeruje, o možnosti podať žalobu a o právnych následkoch s tým spojených), a to v záujme rovnosti sporových strán a zabezpečenia adekvátnej ochrany práv a oprávnených záujmov strán, proti ktorým neodkladné opatrenie smeruje. Súd je tak povinný týmto stranám poskytnúť v zmysle ustanovenia § 337 ods. 1 a 2 C. s. p. kvalifikované poučenie (uznesenie najvyššieho súdu z 26. septembra 2018 sp. zn. 5 Cdo 135/2017).

20. Najvyšší súd vo svojom uznesení z 29. apríla 2020 sp. zn. 6 Cdo 231/2019 konštatoval, že následkom úspešnej žaloby je potom zrušenie neodkladného opatrenia podľa § 337 ods. 3 C. s. p., o čom musí byť protistrana (potenciálny žalobca) rovnako poučená v uznesení o nariadení neodkladného opatrenia. V rámci výroku tohto uznesenia uvedie súd aj strany a predmet konania vo veci samej, aby sa mohla poučená osoba efektívne domáhať prípadnej procesnej ochrany. Uvedené ustanovenie nadobúda o to väčší význam v prípadoch časovo neobmedzených neodkladných opatrení, ako je tomu tak aj prejednávanej veci. V uznesení súdu prvej inštancie uvedené poučenie absentuje a tento nedostatok nebol zhojený ani odvolacím súdom.

21. Žalovanému 1/ nižšie súdy kvalifikované poučenie neposkytli, čím došlo k porušeniu rovnosti sporových strán. Dovolací súd nevidí dôvod na odklon od vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu. Uvedeným postupom (opomenutím) súdu (oboch nižších súdov), tak došlo k porušeniu práva žalovaného 1/ na spravodlivý proces a k naplneniu vady v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.

22. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom, na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie (samozrejme v rozsahu umožnenom rozsahom dovolania) bez ďalšieho

zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015). Tu sa ale napriek tomu javí za vhodné dodať, že vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému dovolateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je tu aj ustanovenie § 421 ods. 2 C. s. p., v zmysle ktorého dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ C. s. p. Uznesenie súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pritom je uznesením podľa § 357 písm. d/ C. s. p., a teda vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je dovolanie neprípustné.

23. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu, alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil uznesenie odvolacieho súdu v spojení s uznesením súdu prvej inštancie (v napadnutej časti vo vzťahu k žalovanému 1/) a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, lebo nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1 a 2 v spojení s § 450 C. s. p.). Dovoláním vytýkanou vadou boli totiž dotknuté obe uznesenia nižších súdov.

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.